

1. Herri hartan elgar laguntzen zuten?
2. Zer dira bantailak eta inikantea?
3. Notazioak ziren Senpereko oihana?

PIARRES

(II)

LANEAN 6

Arbola frutadunak arthatutik, sagar, udare, merxika-ondo zonbeit landaturik, lur sagarrak martxoan, beterrabak ere aski goizik martxoan edo aphiirlan Oihanaldekoak egin baino lehen, asko esku-ukaldi emaiten zioten beren auzo guzieri, baitzakiten hola, ordaindik igurika³⁴ zetzazketela hek ere auzo berengänik. Lotak³⁵ baitzitzañ orduan oraino herrian, Erreka-Luzetik. Oihamunetik, egur-aldi ederrik ekartzen zuten ororen artean. Aspaldiko urthetan, jada, gaitz itsusi bat ametzeri, haitzeri lothurik, joanak ziren kapetatzeko³⁶ lanak, eta tantaiak³⁷ aldiz inkantean³⁸ emaiten ziren, herriko moltsaren joritzeko, zerbeit behar-ordu handi agertzen bazen ere. Ah! lehenagoko Senpereko oihana!!... Jendeak bezala, herriak ere kasoiltzen,³⁹ kasko-zuritzen othe dira bada? zerbeit holako behar zen izan, ezen herriko asko Attonen buru gaineko ileak zerbeit baziren orain, Senpereko ibar-muthurreta haitz edo ametz batzuen aldean. Aldaperi gora elgar ezin atxemanez ari, ikus zitezken zuhaitz bakarbatzu, beltza, aspaldi zauriuak, besoez gabetu mamu handi batzu, doi doia xutik oraino egoki zirenak, ondoaren gainean ihartuak... Segur, lehenagoko senpertarrek ez lirotelatza ezagut beren ohiko herria!

Urthe oroz, sukil eta erro horietarik eginikako lotaren jaun errectorari garraiatzeko, dotzena bat lagun biltzen ziren, Zaldíberriñ batzuetan, Goizebiden bertze batzuetan, edo han nonbeit Orzanen. Eta, Iñazio zurgina kapitain, Jan Batitek, Frantzaoak eta kolasek oihanean ondotik pikatu sukil handiak, Piarrerek eta lauren lagunek terrententen ekartzen zituzten karrikarat, panpalina soinutan, etxe-sartze batean obi den harramantza guziarekin. Eup! Frantxixko! Eup! Pettan!...

Liro = il pourrait

Lirote = ils pourraient

(III) ADITZ IKASKUNTAZA.

31. Emaiten zioten 32. Baitzaketen
33. Zetzazketela 34. Iker zitezken.
31. UKAN. Conjugaison à double plt. Indic. Imparfait
O.S. - C.E.S. Hari = à lui. O.P. C.E. Pluriel

Nik nion	= Je le lui avais	nik nion = je les avais
Zuk zinior	= Vs le lui aviez	zinior = je vous aviez
Harek zion	= Il le lui avait	zizhien = il lui a donné
Gure ginenor	= Ns le lui avions	ginenor = nous les avons
Zuek zinotzen	= Vs le lui aviez	zinotzen = je vous aviez
Heiek zioten	= Ils le avaient	zizhien = ils l'avaient
Conj. préphrastique = emaiten nion = je le lui donnaie		

32. JAKIN. Indicat. Imparfait.

Objet sing.	Objet pluriel
Nik nahiak = je les savais	N. nahiak = je lessais
Hik nahiak = tu le savais	H. nahiak = tu lessais
Zuk zinahien = vs le saviez	Z. zinahien = vous savez
Harek zakien =	H. zakien =
Gure ginehien =	G. ginehien =
Zuek zinahien =	Z. zinahien =
Heiek zakien = etc	H. zakien = etc
33. UKAN. Potentiel	Imparfait

Objet sing.	Objet pluriel
Nik uhan nezaken = je pouvais	N. nezaken = je pouvais
Hik uha nezaken =	H. nezaken =
Zuk uha nezaken =	Z. nezaken =
Harek uha nezaken = etc	H. nezaken = etc
Gure ginezaken =	G. ginezaken =
Zuek uha nezaken =	Z. nezaken =
Heiek uha nezaken = etc	H. nezaken = etc
Nik uha nezaken = je pouvais le voir	N. nezaken = je pouvais le voir